

Arbetare fick tusenlapp per anställningsår

Framlidne trävaruhandlaren John Abrahamson, Lövhamra, Jönåker, som avled i slutet av förra året, har i sitt efterlämnade testamente kommit ihåg sina arbetare med en större donation.

Häromdagen var arbetarna samlade i Lövhamra till ett samkväm, och därvid meddelade boutredningsmännen, att testamentet efter trävaruhandlare Abrahamson innehöll bestämmelse om, att de arbetare, som var anställda i firman vid dödstillfället, skulle erhålla viss del av kvarlåtenskapen, beroende på längden av deras anställningstid. I den mån denna översteg ett år skulle de erhålla 1,000 kr. per anställningsår. Tiden för anställning i firman varierar mellan 1 och 24 år, varför de längst anställda uppbär 24,000 kr. Antalet arbetare, som blivit ihågkomna på detta sätt, är ett 20-tal. Hela det på detta sätt donerade beloppet uppgår till 170,000 kr.

Den avlidnes medarbetare sedan många år kamrer Carl Sjögren har på Sågverksägarens begäran nedskrivit följande minnesruna:

Abrahamson föddes den 26/6 1883 vid Smedstorp i Dörby församling av Kalmar län. Smedstorp är nuvarande Högalids folkhögskola. Fadern var lantbrukare och bedrev även spannmålsaffär i mindre skala i Kalmar. När sonen John var i femårsåldern, flyttade föräldrarna från Smedstorp till Stockholm och bodde där i c:a 2 år. Härefter köpte Abrahamsons fader en lantgård i Västergötland i trakten av Rävlanda. Efter några års vistelse i Västergötland flyttade familjen till en av husfadern inköpt lantgård i Södra Ljunga socken i Småland, där den niohövdade barnaskaran växte upp i det frireligiösa hemmet och sonen John fick sina första lärospån i lantbruk, skogshantering och trävaruhandel. På vintern fingo sönerna ägna sig åt skogsarbete och körningar av props och bilade sparrar till Tutaryds station för vidare befordran till Halmstad, som vid denna tid var en betydande skeppningshamn för props till England och sågade och bilade sparrar till Danmark.

Äldste sonen Torsten emigrerade i unga år till Australien, där han vistades i fem år. Den äventyrslystne sonen John, som hade stora sympatier för sin äldre broder, läste breven från Torsten med stigande längtan ut i världen. Föräldrarna satte sig emot att även han skulle söka sin lycka utanför landets gränser, men den dåtida utvandringen från Småland till Amerika och andra länder i nya världen var stor och den ena kamraten efter den andra emigrerade. Föräldrarna kunde i längden icke hindra John att fara till Göteborg, varifrån han med den dåvarande linjebåten s/s "Thorsten" for vidare till England, Den av honom själv förvärvade reskassan räckte icke längre. Han var tvungen att omedelbart söka sig arbete i det nya landet och blev då först trädgårdsarbetare hos en dansk strax utanför London. Sedan han vistats där några månader gick han på sjön med ett lastfartyg, som gick på Spanien, Nordafrika och Kanarieöarna. Han relaterade vid ett tillfälle en episod från denna tid enligt följande: "Fartyget låg i en sydspansk hamn och besättningen sökte sig på kvällen till nöjen och förströelser Vi voro fem nordbor bland besättningen, som skulle gå in på en mer eller mindre skum hamnkrog. Han tillade: Jag var den minste av de fem. Den förste, som gick in på krogen åkte

omedelbart ut igen genom dörren. Men då rann vikingablodet på och vi beslöto att gå in alla fem på en gång. Det dröjde bara en kvart, så var det rent på hela krogen och "vi nordmän stodo ensamma därinne såsom segerherrar. Men det var en varm kvart!"

Att gå i trampfart med detta fartyg blev för långsamt i längden, varför Abrahamson mönstrade på ett fartyg, som gick på Staterna och så var han vid målet – nya världen. Under lastningsarbete i Ney York föll han ned i lastrummet och bröt ena benet och måste ligga på sjukhus en tid. Härefter mönstrade han på en gammal ångare, som gick på Cuba med råsocker. Denna båt medföljde han några resor men rymde sedan i en hamn i State of Main. Efter att ha provat på en hel del i arbeten i öststaterna, beslöt han taga sig över till Västkusten. Förtjänsterna hade varit små och reskassan ville inte räcka långt, utan Abrahamson måste fara såsom fripassagerare på tågen och blev oupphörligt avkastad, men han hoppade på en annan vagn eller väntade till nästa tåg. I San Francisco sammanträffade han med sin broder Torsten, som kommit dit från Australien. Bröderna beslöto att tillsammans söka sig upp till Alaska för att söka guld. De drogo sig upp till trakten av Seattle och arbetade i kol- och koppargruvor för att skaffa pengar till den nödvändiga utrustningen för guldsökningen. Tillsammans med en amerikan, Bob White, gåvo sig bröderna upp efter Creek river och därefter ut i ödemarkerna med hundslädar och vaskade i vattendragen efter guld. Lyckan var dem dock icke huld och guldets uteblev i stort sett. En fyndighet, som de inmutat, skänkte de bort till ett par irländare, på grund av att rykten började cirkulera om bättre fyndigheter längre upp efter vattendraget. Den nya fyndigheten gav intet, men irländarna blevo förmögna på. den gamla!

När guldets gäckade dem, beslöto de att ägna sig åt pälsjägaryrket i obygderna och kommo längre och längre in i det stora landet. En vår byggde de en båt med de få verktyg de hade för att kunna taga sig fram efter floden ned tillbaka till kusten. Floden var icke farbar långa stycken, men alltid underlättade farkosten en hel del. En dag på sensommaren överraskades de av en fors. Båten kapsejsade och med den all utrustning. Det enda som räddades var Torstens pistol och en del ammunition. Pistolen gav dem i alla fall den dagliga födan tills de kom till bebyggda trakter igen. (Denna pistol finnes ännu vid Lövhamra).

Efter en hel del strapatser blevo bröderna Abrahamson underentreprenörer på stora järnvägsbyggen i Staterna och här gjorde de en del pengar, fast med hårt och idogt arbete. Härom är mycket att berätta, men det skulle föra allt för långt. Alltnog. John Abrahamson kom hem till Old Sweden år 1911 och köpte samma höst en gård i Estabyn i Sättersta socken, Södermanland. Gården skulle icke tillträdas förrän 14 mars 1912, men Abrahamson började avverka skog redan vintern 1911 - 1912, och byggde en klingsåg på gården. Året därpå började han även att köpa timmer från grannar och så började det hela. Första världskriget gjorde honom till en förmögen man, men prisfallet efter kriget gjorde honom så gott som medellös. Motgångarna gjorde honom icke modstulen. Den småländska energin, ledarförmågan och hans okuvliga arbetsvillighet visade, att det går att börja om från början igen. Döden ändade hans händelserika och arbetsamma levnadsbana den 28/12 1950.

Det vore mycket att tillägga om Abrahamson och hans verk, men det sagda får vara nog. Ett måste dock tilläggas, han var rakryggad och stod för sitt ord. Falskhet och smicker var honom främmande. Han ville icke lysa utåt, men han utträttade mera än andra i det tysta. Hans erfarna ord vägde tungt i vågskålen vid rådslag, och hans gemytliga, gästfria och vänsälla personlighet gjorde honom uppskattad i vida kretsar.

Tidningsurklippet ovan är sparad av Kerstin Abrahamsson i Karlshamn. Ia Johansson överförde sedan texten (med stavfel och allt).